

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.I. 35.243/2022/11.

A tanács tagjai: Dr. Hajnal Péter a tanács elnöke;

Dr. Heinemann Csilla előadó bíró;

Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet bíró;

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit bíró;

Huszárné dr. Oláh Éva bíró

A felperes: Felperes1

cím5

A felperes képviselője: ügyvédi iroda (ügyintéző: ügyvéd1

(Cím3)

Az alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatala Fellebbviteli Igazgatósága

Cím1

Az alperes képviselője: jogtanácsos

(Cím4.)

A per tárgya: adóhatósági határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes 76. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Törvényszék 106.K.701.158/2021/72.
számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 106.K.701.158/2021/72. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének összegét 50.000 (ötvenezer), az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének összegét 50.000 (ötvenezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesnél az adóhatóság ellenőrzést folytatott le külön megbízólevéllel társasági adónemben 2014-2016 és 2017-2018. évekre. A 2014-2016 évekre vonatkozó elsőfokú határozatot 2020. december 07. napján kiadmányozott 6421469447. iktatószámú határozatával hagyta helyben az alperes. A 2017-2018. évekre vonatkozó elsőfokú határozatot az alperes 2020. december 04. napján kiadmányozott 6421457462. iktatószámú határozatával hagyta helyben.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[2] A felperes mindkét határozattal szemben keresetet nyújtott be, melyben elsődlegesen az alperesi határozatok elektronikus kiadmányozásának hitelességét vitatta. Azt állította, hogy a határozatokon elhelyezett elektronikus aláírás ellenőrzése során annak érvénytelenségére vonatkozó hiba üzenet olvasható. A határozatok alaki hibában szenvednek, nem állapítható meg a határozat keltezése és nem tartalmazza a határozatot hozó szerv képviselőjének érvényes aláírását sem. Álláspontja szerint ez sérti a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 323. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakat, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 1. § (22) pontjában és az eIDAS Rendelet 26. cikkében foglalt követelményeket. A felperes a nemlétezőnek tekintendő határozatok megsemmisítését kérte az elsőfokú határozatokra is kiterjedően.

[3] Az alperes az védirataiban a határozatokban foglaltak fenntartásával a keresetek elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság a két peres ügyet egyesítette, majd ítéletével az alperesi határozatokat megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte.

[5] Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy a felperes egyik keresetében a 6421469447. számú határozat vonatkozásában terjesztette elő alaki hibára, az érvényes aláírás hiányára vonatkozó állítását, majd a 47. sorszámú észrevételében mindkét határozatra vonatkozóan fenntartotta kifogásait. Tekintettel arra, hogy a felperesi állítás az alperesi határozatok semmisségére, illetve nemlétezésének megállapítására irányult, a bíróságnak azt a keresetindításra nyitva álló határidő elteltétől függetlenül vizsgálnia kellett.

[6] Az alperes a felperesi állítások megcáfolására elektronikus aláírás és az elektronikus időbélyegző meglétét igazoló képernyőfotót csatolt. A bíróság észlelte, hogy a képernyő fotók szerinti időbélyegek eltérnek a bíróság informatikai rendszerébe feltöltött határozatokon szereplő időbélyegektől, továbbá a felperes kérelmére a NISZ Zrt. (a továbbiakban: NISZ Zrt.) mint a kormányzati elektronikus aláírás ellenőrző szolgáltatást (a továbbiakban: KEAESZ) üzemeltető által kiállított tanúsítványokban foglaltaktól. Az ellentmondások feloldása érdekében megkereste a NISZ Zrt.-t az ellentétes igazolások kiállításának okára, illetve a felperes részére kiadmányozott határozatok érvényességére. A NISZ Zrt. válasza szerint az alperes mindkét vizsgált határozata aláírt dokumentum, de hiteles időpecsét nincs rajta.

[7] Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes mindkét vizsgált határozata súlyos alaki hibában szenved, azáltal, hogy időpecsét nincs elhelyezve rajta, illetve az aláírásban feltüntetett időpont nem egy minősített időpecsét szolgáltatótól származik. A döntéshozatal ideje ennek következtében nem megállapítható, ami a közigazgatási határozatok – az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi LI. törvény (a továbbiakban: Air.) 73. § (1) bekezdés d) pontja szerint – kötelező tartalmi kellékének hiányát jelenti. Ezen túlmenően hivatkozott az Air. 76. § (2) bekezdésére, az E- ügyintézési tv. 1. § 11. pont a) alpontjára és az 1. § 21. pontjára, illetve a Pp. 323. § (1) bekezdésére és hangsúlyozta, hogy a határozatok az alaki hiba miatt nem létezőnek tekintendők, ezért azokat a Kp. 92. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte.

[8] Előírta, hogy az új eljárás során az alperesnek a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő módon kell kiadmányoznia és kézbesítenie a határozatait. Miután a határozatok nemlétezőnek minősültek, így az ügy érdemét érintő felperesi kereseti kérelmeket a bíróság nem vizsgálta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[9] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokon eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

[10] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (6) bekezdésében, a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglalt megsértésével hozta meg ítéletét, így döntése megalapozatlan. Kifogásolta, hogy a 6421457462 iktatószámú határozatot a felperes a per folyamán nyújtotta be, ez utóbbi elektronikus iratot a bíróság az alperesnek csak külön kérelemre, az ítélet kihirdetése után bocsátotta rendelkezésére, amivel az elsőfokú bíróság megsértette a Kp. 2. § (6) bekezdésében foglalt kötelezettségét, hiszen az alperes a per során nem ismerhette meg azt a konkrét iratot, bizonyítékot, amelyet a felperes alaki hibás, nem létező határozatként állított. Jogsértés azért lényeges, mert a felperes által csatolt fájl alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperesi kiadmányozást és a felperes általi átvételt követően az 2021. október 28. napján módosult. E körülményre azonban az alperes a bíróság mulasztása okán nem tudott hivatkozni.

[11] Az elsőfokú bíróság nem mérlegelte, hogy az alperes is a bíróság rendelkezésére bocsátotta az általa kibocsátott elektronikus okiratokat, továbbá képernyőfotót is csatolt és azt sem vette figyelembe, hogy nem ellenőrizhető, hogy a felperes milyen módon mentette le és kezelte a határozati fájlokat. Az alperes nyomatékosan hivatkozott arra, hogy eközben adatvesztés történhetett. Jogellenesen járt el a bíróság akkor is, amikor a NISZ Zrt. válaszát csupán ismertetette a felekkel, nem adott lehetőséget azok tényleges megismerésére, illetve az alperes nyolc napos határidő biztosítását is elutasította. Ezáltal az elsőfokú bíróság megsértette a Kp. 2. § (6) bekezdését.

[12] Hangsúlyozta, hogy az ítélethirdetést követően megküldött válaszlevél tartalma teljes mértékben ellentmond a bíróság által ismertetett és ítéletben foglalt tartalomnak több szempontból is. Nem védhető az sem, hogy a bíróságnak az idő rövidsége miatt nem volt lehetősége a válaszirat kézbesítésére, mert a NISZ Zrt. válaszából egyértelműen megállapítható, hogy a NISZ Zrt. már 2022. január 31-én és február 02-án is válaszolt.

[13] Irattalosan ismertetette az elsőfokú bíróság a NISZ Zrt. válaszát, hiszen az egyértelműen azt tartalmazza, hogy az alperes által rendelkezésre bocsátott fájlokon érvényes aláírás, és időbélyegző szerepel, csak és kizárólag a felperes által csatolt döntésekkel összefüggésben állította, hogy azok aláírt dokumentumok, de időpecsét nincs rajtuk. Ehhez képest az ítélet 25. pontjában azt mondta ki, hogy az alperes mindkét határozata aláírt dokumentum, de hiteles időpecsét nincs rajta. A bíróság ítéletében úgy állította az alperesi határozatokról, hogy azok időbélyegző hiányában súlyos alaki hibában szenvednek, hogy az időpecsét hiányát a NISZ Zrt. a felperes által becsatolt határozatokra vonatkozóan mondta ki, nem az adóhatóság által kiadmányozott határozatokról, a bíróság pedig a NISZ Zrt.-nek az alperes által csatolt példányairól tett megállapítását nem is ismertetette. Utalt arra is, hogy a bíróság is azt állapította meg a bírósági rendszerbe továbbított dokumentumok alapján, hogy érvényes aláírás és időbélyegzővel rendelkeznek.

[14] Az alperes álláspontja szerint a bíróság jogsértően alkalmazta a Kp. 92. § (1) bekezdés a) pontját, miután a NISZ Zrt. válasza alapján sem szenvednek az alperes határozatai semmilyen alaki hiányosságban, érvényes aláírással, hiteles időpecséttel ellátottak, így azok nem tekinthetők nemlétezőnek. Az elsőfokú bíróság kizárólag a felperesi dokumentumokkal összefüggő NISZ Zrt. véleményre alapozta ítéletét, megsértette így a bizonyítási eljárás szabályait, észrevételezési lehetőséget ezzel kapcsolatban pedig nem biztosított az alperes részére.

[15] Hangsúlyozta, hogy a Pp. 267. §-a szerint bizonyítás: szakértői bizonyítás, okirati bizonyítás és szemle útján lehetséges, így kizárólag szakértő bevonása révén lett volna tisztázható, hogy egy adott fájl hitelesítése megfelelő-e, azaz a fájl tartalmazza-e azon digitális információkat, amelyek alapján megállapítható a hitelessége. Megjegyezte, hogy jelen ügyben nem merül fel a fenti szakértői kompetenciába tartozó kérdés, miután az alperes nem vitatta, hogy a felperes által csatolt fájlok nem hitelesek és a felperes sem állította azt, hogy az alperes által csatolt fájlok ne lennének hitelesek. A felek között a jogvita csak abban állt, hogy az alperes azt állította, hogy ő megfelelően hitelesített fájlokat küldött, míg a felperes azt, hogy ami neki rendelkezésére áll, az hibás. E körben tehát a bíróságnak azt kellett volna mérlegelnie, hogy az alperes által csatolt bizonyítékok ellenére mi támasztja alá azt a felperesi állítást, hogy az adóhatóság hibás, nem hitelesített fájlt küldött meg a felperesnek. A perben felmerült érdemi kérdés szakértői bizonyítás szükségességét veti fel, amennyiben a bíróság nem látja igazoltnak, hogy az alperes zárt rendszerében előállított és a NAV hivatali kapujáról küldött határozat fájl érkezett meg a szintén zárt és hitelesített NISZ Zrt. által üzemeltetett rendszeren keresztül a felperes cégkapujára.

[16] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

[17] Cáfolta azt az alperesi állítást, mely szerint nem volt lehetősége a bírósági döntés alapját képező NISZ Zrt. válaszána megismerésére, illetve, hogy szakértői bizonyítás szükségessége a perben felmerült volna. A releváns jogszabályok ismeretében megállapítható, hogy az alperes által fénymásolatban csatolt dokumentumok nem azonnali tanúsítvány állapot-igazoló szolgáltatás keretében kerültek kibocsátásra. Hangsúlyozta, hogy a jogalkotó a hitelesség igazolása érdekében hozta létre a Kormányzati Elektronikus Aláírás Ellenőrző Szolgáltatást, és ez az egyetlen lehetséges módja az elektronikus aláírás hitelesség igazolásának, márpedig a felperes által csatolt tanúsítványokkal igazolhatóan a bírói felülvizsgálat tárgyát képező alperesi határozatokon nem szerepel aláírás. Utalt arra is, hogy a KEAESZ keretében az ellenőrzésről kibocsátott tanúsítvány a Pp. 323. § (1) bekezdése értelmében közokirat.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] Az alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos.

[19] A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[20] Az alperes alapvetően eljárásjogi jogszabálysértésekre hivatkozva vitatta a jogerős ítélet jogszerűségét. A Kp. 121. §-ában foglalt rendelkezésekre figyelemmel az eljárásjogi szabálysértés - annak megvalósulása esetén - akkor eredményezheti a felülvizsgálati kérelem megalapozottságát, ha az ügy érdemi elbírálására kihatott.

[21] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő az alábbiak szerint.

[22] A Kp. 2. § (6) bekezdése alapján a bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, nyilatkozatot, a bírósághoz benyújtott okiratot, bizonyítékot megismerhessenek, és azokra – megfelelő határidőn belül – nyilatkozhassanak.

[23] Az alperes helytállóan mutatott rá arra, hogy az ítélet meghozatala előtt a NISZ Zrt. válaszát csupán a bíróság tájékoztatása alapján ismerhette meg, annak teljeskörű bemutatása nem ellenőrizhető, mert erre vonatkozóan tájékoztatást a 72. sorszámú jegyzőkönyv nem tartalmaz. Megállapítható, hogy az alperes már ekkor jelezte írásbeli észrevételezési szándékát, melynek a bíróság nem adott helyt és az ítéletből sem derül ki milyen okból utasította el ezt a kérést. Kétségtelen, hogy a bíróságnak törekednie kell a perek hatékony, észszerű határidőben való befejezésére, ez azonban nem eredményezheti a felek tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.

[24] Az alperessel alappal hivatkozott a nyilatkozattételi jog biztosításának hiányára. Az Alkotmánybíróság számos döntésében foglalkozott a tisztességes eljárás követelményével. A 3174/2014. (VI. 18.) AB határozatában és a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában is rögzítette, hogy a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye „az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni.”

[25] A tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelmét eredményezheti olyan eljárásjogi vagy anyagi jogi szabály megsértése, amely az eljárás valamelyik szereplője (jellemzően valamelyik fél) számára többletjogosultságot biztosít, vagy őt éppen valamilyen fennálló jogától, vagy jogosultságától fosztja meg, olyan kérdések tekintetében, amelyek érdemben befolyásolják, elnehezítik vagy akár el is lehetetlenítik a bizonyítást, ezzel esetleg megváltoztatva az eljárás végkimenetelét.

[26] A Kúria gyakorlatában is felmerültek a tisztességes eljárás követelményével kapcsolatos értelmezést igénylő esetek. A Kúria Kfv.IV.37.366/2012/4. számú határozatában foglaltak szerint, - amely döntés KGD.2014. 90. szám alatt közzétételre került - a tisztességes eljárás jogát csak az a bírói mulasztás sérti, amely akadályozza, illetve szükségtelenül, aránytalanul korlátozza a peres felek perbeli cselekményeit. Ez a kérdés tehát az egyedi eset körülményeinek vizsgálatával, mérlegelésével dönthető el. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy a kérelme ellenére nem volt lehetősége a NISZ Zrt. válaszára írásbeli észrevétel előterjesztésére, a nyilatkozat teljeskörű ismerete hiányában védekezését nem tudta kifejteni, nem tudta érdemben cáfolni annak megállapításait. Az alperes tisztességes eljáráshoz való joga sérült, amikor a bíróság a nyilatkozat előterjesztésének lehetőségétől megfosztva megakadályozta, hogy a perben tett állításait alátámaszthassa, ez a Kúria álláspontja szerint az eljárás lényeges szabályainak olyan módon történő megszegését eredményezte, mely a per érdemére kihatással volt.

[27] Nem tartotta megalapozottnak a Kúria viszont azt az alperesi kifogást, amely a 6421457462 iktatószámú határozat felperesi kézbesítésével kapcsolatos iratok megismerésére vonatkozott. Megállapítható, hogy a felperes az ennek a határozatnak az érvénytelenségére vonatkozó tanúsítványt a 47. számú beadványához csatolta, amely a bíróság 50-I. számú utasítása alapján megküldésre került az alperes részére. Ennek a tanúsítványnak, illetve határozatnak a megküldésének a hiánya már csak azért sem hatott ki az eljárásra, mert az elsőfokú bíróság ellenőrzésre megküldte a NISZ Zrt. részére, így annak vizsgálata is megtörtént.

[28] Nem ért egyet a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmében kifejtett azon álláspontjával, hogy szakértői bizonyítás szükségessége merül fel a perben. A NISZ Zrt. elektronikus aláírás-ellenőrzési szolgáltatását az E-ügyintézési tv., valamint az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016 (XII. 19.) Kormányrendelet 81. §-a alapján nyújtja, az egyes, az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó szervezetek kijelöléséről szóló 84/2012 (IV.21.) Kormányrendelet 4.k) pontjában meghatározott kijelölés alapján. Ennek alapján a KEAESZ ellenőrzi, hogy a feltöltött okmány tartalmaz-e elektronikus aláírást/bélyegzőt és időbélyegzőt, megvizsgálja az aláírás/bélyegző érvényességét, és az ellenőrzés eredményéről letölthető, hiteles igazolást állít ki.

[29] A fentiekből következőn a NISZ Zrt. jogosult ellenőrizni az általa biztosított szolgáltatás útján egy adott elektronikus dokumentumon elhelyezett elektronikus aláírás, elektronikus bélyegző érvényességét, így e körben szakértő kirendelésére nem kerülhet sor. Nem tévedett az elsőfokú bíróság amikor az alperes által a felperes részére megküldött dokumentumokon szereplő aláírás, illetve időbélyegző érvényességének ellenőrzésére a NISZ Zrt. kereste meg. Megjegyzi a Kúria, hogy maga az alperes sem tartotta szükségesnek szakértői kirendelését, és maga is a NISZ Zrt. megkeresését szorgalmazta. (42. sz. jkv. 3. oldal, 52. sz. jkv. 2. oldal 3. bekezdés) Mindezek miatt a Kúria elvetette a szakértői bizonyítás szükségességét állító alperesi érvelést.

[30] A Kúria az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt a Kp. 121. § (1) bekezdése alkalmazásával a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[31] Az új eljárásban az alperesnek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a NISZ Zrt. nyilatkozatával kapcsolatos álláspontját kifejthesse, bizonyítékait, bizonyítási indítványait előterjeszthesse, amelyeket a bíróságnak a döntés meghozatala során értékelni kell.

A döntés elvi tartalma

[32] *Az alperes tisztességes eljáráshoz való joga sérült, amikor a bíróság nem biztosította a tárgyaláson ismertetett NISZ Zrt. nyilatkozatára észrevételek előterjesztését, ezzel megakadályozta, hogy a perben tett állításait alátámaszthassa.*

Záró rész

[33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján - a felperes erre irányuló kérelmére figyelemmel - tárgyaláson bírálta el.

[34] A Kúria a felülvizsgálati eljárási perköltségét csupán megállapította – alkalmazva a Kp. 35. § (1) bekezdése útján a Pp. 81. § (1) bekezdését –, annak viseléséről az eljárást befejező határozatában az elsőfokú bíróság dönt.

[35] A végzés elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.
Budapest, 2022. szeptember 22.

Dr. Hajnal Péter s.k.	Dr. Heinemann Csilla s.k.	Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k.	Huszárné dr. Oláh Éva s.k.
bíró	bíró